

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenem ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petič-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se isvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vojska.

Peterburg 23. oktobra. Oficijalno. Dne 17. t. m. sta napali dve kompaniji Turkov z jahajočimi bašibozuki naše prve straže pri Chiankiöi; Turki so bili z velikimi izgubami odbiti. Na naši strani dva ranjena.

Pri našem Ruščuškem korpusu so se na vsej liniji delala rekognosciranja, pri čemer so bile neke turške straže vznemirjevane. Izgube je imela le ona četa, ki je šla na Jovan Čiflik. Njej nasproti je stalo 5000 Turkov s kanoni in konjico. Naša izguba znaša 1 oficir 14 mož ranjenih, 2 moža mrtva.

Po noči od 5. do 6. oktobra je prišlo 4000 Turkov s petimi kanoni in 300 Čerkesi konjiški oddelek polkovnika Levisa pri vasi Radomirce na cesti Plevna-Sofija. Oddelek je napad odbil in se je zjutraj na Magalo ob reki Iskru nazaj pomaknil.

Jas 23. okt. Ruski vojni oddelki še niso nehali tu skozi marširati. Obleke in živeža za zimo je prešlo uže za 80.000 mož. Državna banka, ki je iz Odese bila bežala iz strahu pred turško invazijo, vrnila se je v Odeso nazaj.

Carigrad 24. okt. Ismail-paša baje nadaljuje svoj marš, da bi se zjedini z Muktarjem. Zjedinjenje bode kmalu zgodilo se. Na Dunavu in v Dobruči so bili mali boji. Rusi bombardirajo neprestano Ruščuk.

Carigrad 23. okt. Uže osem dnij se zbira rediška vojska tretjega razreda pri Nišu. Ob enem se provijant zbira tam in na Babinej glavi.

Carigrad 24. oktobra. Časopisi zagotavljajo, da je en del turške vojske, pri Aladžadaghu od Rusov zajete, ušel in se z vojsko

Ismail-paše zjedini, kateri je prišel v Kaghisman in se hoče zjediniti z Muktar-pašo, kateri ima močno pozicijo proti Soganli-daghu.

Cetinje 23. okt. Namen Trebinje, Gačko in Metohijo oblegovati je odpuščen. Ali vse priprave se delajo, ofenzivo poprijeti proti Podgorici. Odpuščeni bataljoni nekaterih krajev so zopet sklicani.

Ker se je Sulejman-paša na Razgrad nazaj potegnil, pisal je baje v Carigrad, da je izpoznal, da je plan njegovega prednika Mehemet Alija bil pravi. To se hoče reči: s to vojsko, ki jo ima, ne upa si na odprtem polju niči proti Rusom v velikej bitvi začeti.

Plevna morda še celo prej ne bode pala, predno je Rusi popolnem ne obkolijo in Osmana ne sestradajo. Potem pa bode moral, kakor Bazaine v Metz, s celo vojsko udati se.

O generalu Lazarevu, ki je največ pripomogel, da je bila sijajna bitka pri Aladžadaghu dobljena, pišejo, da je Ivan Davidovič Lazarev rodil se leta 1820 v mestu Šuši, okraj Baku. Kot prost vojak je začel služiti in si je vsa napredovanja in odlikovanja v bojih pridobil, zlasti v bojih proti gorjanskim ljudstvom v Kavkazu.

Iz Sarajeva se piše: Turška vlada goni iz vseh stranij bašibozuke skupaj, da bi zabranila Črnogorcem zmagoviti vhod v Hercegovino. Valija je poslal 5000 pehotnih in 500 jezdnih bašibozukov v Mostar; mej poslednjimi se nahaja tudi sin Nazkar-paše, ponosni Djemil beg. To vojništvo je dobro oboroženo in ima puške dvocevke. Tudi Fazli-paša je privedel k Mostaru oddelek ostarelih bašibozukov. Tedaj so uže starci dobri in za-

rad tega so prazne in zaprte hiše in prodajnice. Kakor se čuje, je odšlo iz Kosova 4000 bašibozukov k Gačku.

Iz ustaškoga logora u Tiskovcu, v Bosni, se piše „Obzoru“: Kako sam vam brzojavio, ustrojila se ovdje 29. septembra po starom (11. okt.) privremena (začasna) narodna bosanska vlada, koja je izdala istoga dana sljedeći proglas narodu bosanskomu, (v katerem se mej družim pravi:) „Bošnjaci! Ondje, gdje se još niste digli na oružje, a jest vam moguće, dignite se odmah i stanite pod vašu narodnu zastavu, život i imanje prinesite na žrtvenik vašega oslobođenja, jer bez obćeg pregorevanja nemože se ništa postignuti. — Sad je već kucnuo posljednji čas i došlo je vrijeme, da se svrši račun sa krvnikom našim i neprijateljem slobode i čovječanstva. Bošnjaci! Ma kakva sudbina postigla vašu privremenu vladu, ma sva naša usiljavanja propala u borbi, treba da znate, da krv, koju ste vi proljevali na bojnem polju, nije prolita bez koristi, vaša krv dala je nama pravo, da pred celom Europom kažemo volju bosanskog naroda, i mi se nadamo, da će sve čovječne i kršćanske države uvažiti i pomagati našu pravednu stvar, za koju smo dužni svi do posljednje kapi krvi boriti se. Bošnjaci! Sada pak, kada car Alexander vodi svoj narod u borbu za oslobođenje svijuh kršćana u Turskoj, mi netrebamo, niti smijemo gubiti nadu, da nećemo dobiti našu podpunu slobodu i prava, za koja smo toliko vjekova proljevali našu krv. — Bošnjaci! Pohitite dakle svi složno kao braća boriti se za zlatnu slobodu svoju in nepožalite i najveće žrtve doprinieti u korist vaše mile otačbine, da nebi ni na kome kletva ostala. U bosanskom logoru u Tiskovcu,

Listek.

Na naših gorah.

(Povest iz šestnajstega stoletja, spisal Liberius.)

XII.

(Dalje.)

„Pa ti govori, ki vse veš in znaš, jaz bom pa molčal,“ pravi potem nekoliko razžaljen prejšnji, še kaka dva pota bolj pisano pogleda izpod pokrivala in potem zopet pozabi vsega.

„Ta ženska nij kar si bodi,“ ongavi dalje Štefan, ko se pomiri zopet družčina. „Vedno je sama, družčine se ogiblje, le ta nora Katrina, ta jej godi in s to beseduje čestokrat cele ure. Sam hudiman ve, kaj imate skupaj. Prej nijsem verjel, da bi bila ta starka čarovnica, a zdaj vem, da je, sicer bi ne mogla mamiti tako mlade deklice.“

„Kaj meniš, da nijsta z graščakom tako malo bolj znana, vsaj me umeš, Štefan, to

tako mej nami ostane, ne da bi dejal, da opravljam ljudi,“ pritakne radoveden kmet na desni in se ozre v nasproti sedečega krčmarja, češ, kaj bode neki on rekel, ali bode prikimal, ali kali.

„Vsaj pravim, razumite me, kar se peča deklina s Katrino, menim, da se je spremeniła vsa. In kako bi bilo tudi drugače, mladost in starost, mlade in stare misli, te se ne strinjajo, ena se mora razliti v drugo, to je naravno, in ta Katrina je bila vedno čudna ženska.“

„Kaj praviš, kdo je neki ta babnica, ki osobenkuje v tistej koči, Štefan?“ vpraša zdajci krčmar in pristavi: „Kaj ne, možakarji, še eno merico, to se ve?“

Ko stoje zopet polne kupice na mizi nadaljuje Štefan:

„To žensko, sam hudiman jo poznaj. Eni menijo, da nij blazna, drugi da, eni trdijo, da se je naselila iz mesta, ker jej je njen mož zapravil vse premoženje, zopet drugi, da je

tej grajski, o kateri je govorica, v rodu, in graščaku in kdo ve, komu še.“

„In pa tistemu beraču, mavharju Krokarku,“ pristavi vinjen mlajši pivec. „Kolikokrat sem ga videl priti iz njene kože, in njo za njim, in vedno sta se prepirala v nekem tujem jeziku, da, ko bi bil mogel le umeti, kaj lepo bi bilo to.“

„Vsaj je res, Krokark je čuden človek,“ povzga krčmar besedo.

„Uže mnogo časa ga nij videti tod, in denarja mu ne zmanjka. Čiste zlate so videli pri njem.“

„Prav imate, Krokark nij berač, kot so drugi, zakaj pa k tistemu staremu župniku na Pogorji zahaja, ki ne more videti živega človeka, in je sam čmeren kot hudičovo olje. Tist neumen star Urban, župnijski sluga, mi je pripovedoval na te-la lastna ušesa, kako da je potem duhoven klical za njim, naj molči, molči, samo molči, nič družega.“

„Prav imaš, jaz tudi mislim tako,“ se

na Miholjdan, 29. septembra (11. oktobra) 1877. Bosanska privremena narodna vlada: Vladimir Jonin, predsjednik. Sekretari: Jovo Bilbija, Jovo Skobla. Vojvode: Golub Babić, Vid Milanović, Pero Kreco. Četovodje: Pop Jovo Pećanac, pop Vasilja Kovačević, Nika Buro, Ilija Trikić, Ilija Šević, Gjorgje Despotović, Mate Jureta (katolik), Damjan Gjurica, Trivun Būdalo, Božo Ljubojević.

Iz državnega zboru.

Z Dunaja 24. oktobra. [Izv. dop.]

Finančni minister je državnemu zboru predložil državni proračun za 1878. leto. Vse hvale vredno je, da se finančni minister vsako leto podviza, ter o pravem času proračun predloži tako, da je vselej uže lahko potrjen, predno se začne novo finančno leto. Da bi le s tem tudi državne finance bile urejene! A budget kaže spet hude rane, na katerih naša država v financijalnem oziru hira in ki se ne morejo zaceliti, dokler se po sedanjih političnih sistemi vlada. Dvajset milijonov goldinarjev deficita imamo v prihodnjem letu, ker troški za toliko presegajo državne prihodke. Pa to še nij vse. Minister hoče več denarjev v centralnih kasah imeti in zahteva v ta namen še deset milijonov gold.

Državni dohodki, tako upa minister, se bodo za 17 milijonov gold. povekšali, namreč pri direktnih davkih za blizu dva, pri colu za 7, ostalo pri neposrednih davkih, vse to pa le, ako se bo nova nagodba z Ogersko dogнала. Če se pa to ne zgodi, kaj potem? Dohodki ostanejo pri starem in deficit bo za 15 do 17 milijonov gold. višji. Minister prizna, da so upravni troški previsoki in naznanja, da se neka komisija uže dalje časa posvetuje, kako bi se dali troški znižati. Resultat posvetovanja je znižanje upravnih troškov za celih 400.000 gold. pri budgetu, ki znaša 420 milijonov gold. Kaplja v morje.

Nobenega pritrjenja, niti enega bravo-klica iz vselej pokornega centra, nij bilo slišati, ko je minister končal svoje razlaganje. In vendar je v svetlih barvah slikal, da se naše finance od leta do leta zboljšajo, ter za gotovo obetal, da v dveh letih ne bo več nobenega deficita. Pa mož se je zastonj trudil, nikdo mu več ne verjame, odkar smo vsako leto slišali enaka prorokovanja, a končno ostane pri starem deficitu.

S kakim ponosom in samosvestjo je isti

finančni minister leta 1874 klical v državnem zboru: „Den Weg des Schuldenmachens werden wir nicht betreten,“ in od tistega časa nij niti eno leto preteklo, da bi država ne bila najela novih posojil, za katera mora vedno višje procenete ponujati. Obresti za državne dolgove uže znašajo v prihodnjem letu ogromni znesek 128 milijonov gold., požeró tedaj skoraj tretjino vseh prihodkov. Kamo pridemo, če bo tako naprej šlo?

Vseučilišna svečanost v Zagrebu.

V petek dne 19. t. m. vršila se je v saborskej dvorani svečana inštalacija novega rektorja, viteza dr. Vojnovića, kateri je zdaj prvi dobil znake rektorske oblasti, ki jih je daroval zagrebškemu vseučilišču sam presvetli kralj in cesar. Odstopajoči lanski rektor dr. Kržan je govoril lep govor za slovo, kjer je povdarjal, kateri ima biti pravec naukom vseučiliškim. Za njim je izpregovoril novi rektor dr. Vojnović, ki pravi, da se bode trudil, da vseučilišče odgoja ideale v akademičnej mladeži, kateri bi se strinjali s potrebami naroda, in z ono veliko nalogo, katero je odločila božja previdnost in zgodovinski razvitek narodu hrvatskemu.

Ko se je okončala slavnost, zbere se mladež v gostilni, da tudi tam proslavi veselo ta imenitni dan. Pri tej priliki prišle so v razgovor različne stranke na zagrebškem vseučilišču, mej katerimi je zadobila zmago zmernejša. Nekov dijak nazdravi utemeljitelju vseučilišča, vladiki Strossmayeru, na kar se začuje gromoviti „živio,“ mej njim pa tudi kakov žvižg od nasprotne starčevičevske stranke. Na večer pa so vseučiliščniki odposlali telegrafsko zahvalnico vladiki Strossmayeru, v kateri povdarjajo njegove zasluge za utemeljitev zagrebške višje šole in za povzdigo naroda hrvatskega. Vladika jim je tudi zelo prijazno takoj odgovoril. Naposled so peli še nekoliko lepih pesnij pred stanovanjem dr. Vojnovića in dr. Markovića. Dočim se radujemo, pravi „Primo-rac“, da je izgubila svojo moč stranka, ki se nij poganjala za nič idealnega, namreč Starčevičjanci, želimo ob jednom, da se mladež varuje pred strupom, ki navdaja naš denašnji politični život. Mi pa pristavljamo željo, naj mladež goji idejo Slovanstva, potem bode delala najvspešnejše za vzveličenje Hrvatstva.

približata se, pol radovedno, kaj dela starka tako pozno pri luči.

Prišedša h koči, pogleda stareji izmej njiju skozi malo oknice v sobo. A kako zazija in se zgane, koleno mu zdrsi z lesenega trama, kamor je bilo vprto, videč v sobi, poleg postelje, slonečo starko divjega obraza, sklennih rok, objokanih očij.

Na postelji pa leži bleđa, gospodska deklica in se ne gane. Mlad človek stoji pri njej, zre jej nepremakljivo v obraz, zmajuje z glavo in dirja posled, kakor blazen, po sobi.

In kaj je to? To je oni duhovnik, sejalec nove vere, katerega so hoteli vreči zadnjo nedeljo s prižnice, ki je izginil nenadoma mej ljudstvom.

Strah in groza spreleti gledalca. Stara Katrina, krivoversk duhoven, kdo ve, če ne mrtva deklica, kako se to strinja, kako se to druží v na pol razdrtej gozdnej koči. Kakor da bi se zbal svoje lastne sence in podobe, ki mu plava pred očmi, po-

Magjari, zatiralci nemškega elementa.

Zatiranje, s katerim Magjari postopajo proti drugim narodom, pokazuje se zopet jasno v njihovem postopanju proti nemškej sakskej narodnej univerzi v Sedmograškem. Po zapovedi ministra Tisze vzela bode saksko premoženje ogerska vlada, katero uže na stoletja oskrbuje nemški sakski narod na Ogerskem. V seji narodne univerzitetne sakske 20. oktobra t. l. je sakski nadžupan Wächter izrekel zboru, da mora sprejeti ministerski ukaz ob obskrbovanji univerzitetnega premoženja, drugače bode spravil v veljavo ministerski dopis z manjšino zborovo, katero zastopata dva Rumunca. Sakski nemški poslanci so proti temu nezaslišanemu govoru hoteli vložiti protest. Nadžupan pa je to zabranil, a dal na glasovanje vprašanje, da-li se univerzitetna odloči za veljavnost predloženega ukaza. Temu so se vsi upirali, samo dva Rumunca in perovodja bili so s tem zadovoljni. Naposled pak je nadžupan rekel, da tudi, ako pritrđi manjšina, dobode ministrova volja veljavo. Zaradi tega vlada mej ondotnimi Saksi največja razjarjenost, pripovedujejo viri iz Ogerskega.

Kakor mora vsacega prijatelja pravičnosti razsrditi, ko sliši, da brutalni magjarski rod postopa zdaj proti nemškim Saksom ravno tako surovo, kakor proti Slovakom in Srbom, moramo pa vendar znano prikazen zopet zaznamovati, da naši ustavoverni nemški listi, kot „Deutsche Zeitung“, zdaj silno vpijejo na Magjare in njih silovito krivičnost, ko se je pa Slovakom in Srbom ista krivica godila, nijso imeli ti ljudje ne jedne besede graje! To se ve! Kar je proti Slovanu obrneno, to se jim prav zdi, le Nemcu se ne sme v narodnih rečeh krivica delati! Kedaj pridemo do enake mere, enake pravice za vse?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. oktobra.

Vtis, ki so ga naredile številke *proračuna* na avstrijske časopise, je jako neugoden, kakor vidimo iz člankov.

Dva ogerska vladna lista poročata, da *delegacije* ne bodo prej skupaj stopile, predno ne bode nagodba gotova. To je menda pritisk na oba parlamenta, da bi prej delo izvršila.

General Filipović, kot novi poveljnik v *granicí*, je prepotoval svojo oblastnijo. Obe-

tegne zijalec pokrivalo nižje na čelo, migne svojemu vinjenemu tovarišu in ubere pot pod noge, kolikor ga morejo nesti trudne, težke noge.

Tovariš videvši svojega prijatelja bežati, plane kvišku, vdere za njim in kriči: „Čakaj čakaj, kam te ženo coprnice in sam peklenšček v noč?“

Šum se čuje v koči. Duhovnik se ozre skozi okno in čuje moške korake. Misleč, da se bližajo kmetje, ki ga preganjajo, plane na prosto in hiti ne vedoč za bežečima. Prva opazita v nepopisljivem strahu temno, preganjajočo podobo za seboj in potem še hujše bežita.

A kmalu mlajšega zapuste moči, spodtakne se nad koreninami, ki rasto črez pot, in pade na obraz, meneč, da je uže v oblasti samega peklenščeka, ki ga preganja.

Opazivši duhovnik bežeča pred seboj, zavije na drugo stran, in kmalu je vse tiho.

Le luna sije jasneje raz neba in iz sa-

oglasita urno krčmarjev in starejšega pivca glas. Mlajši pa poskuša, prikimovaje z zaspansko glavo, neko precej robato pesen. In ko mu ne gre prav po volji še kaka dva pota zakriči, jezeč se nad Katrino, nad beračem, nad smejočimi se tovariši in nad vsem svetom, ter zadremlje lep, sladek spanec, spanec, katerega spe le otroci, zaljubljeni in pa veseli vinski bratci.

Nekoliko pozneje je v krčmi zopet vse tiho. Krčmar je dremal ob omizji in premišljeval mnoge reči, sam nij vedel ravno kaj, in leščerba je brlela vedno z večjim otrinkom ter ugasila posled.

Po samotnej stezi, skozi bukov gozd, pa sta stopala dva človeka, zdaj v urnejših, zdaj v počasnejših korakih, kakor je dopuščala le polovična mesečina svečava in pa njene, hoje trudne, noge in pijače razgreti glavi.

Pot ju pelje v obližje koč, kjer je stanovala grajska Katrina. Kar zapazita, akoravno je bilo uže pozno v noč, luč brleti ondi,

tal je skrbeti za njen blagor. Zatorej bode menda vendar delal za njeno združenje s Hrvatsko. Tudi hrvatski poslanci v Pešti bodo to vprašanje te dni sprožili.

Vnanje države.

O **srbske** akciji je zopet nekaj ptihnilo. Pred spomladjo je srbsko sodelovanje zopet dvomno postalo. Ali je kriva nepripravljenost, ali čakajo kakovega gotovega čina, ne ve se.

Iz **Bukarešta** se javlja, da je srbski pretendent Peter Karagjorgjevič tja prišel in menda skuša rovati, da bi mu kdo na srbski prestol pomagal.

Francoski „Moniteur“ pripoveduje, da je Mac-Mahon rekel po ministerskem svetu in konferenci z Brogliejem in Fourtouom, da zdaj niti ne misli na premembo vlade.

Gambetti je bila izročena razsodba pariške policijske sodnije, ki ga obsoja zaradi razžaljenja predsednika republike na 3 mesece ječe in 4000 frankov globe. Torej s tem, da je Gambetta poslanec postal, se postopanje proti njemu nij ustavilo, kakor so nekateri krivo menili.

Iz **Madrida** naznanjajo vladno okrožnico, ki bode izšla in religiozno toleranco naznanila. — To je treba v ubogej Španiji še le zdaj naznanjati! Žalostne osode narodov!

V **pruskem** deželnem zboru je vlada naznanila, da je cesar odbil prošnjo ministra grofa Eulenburga za stalno izpuščenje iz službe in mu dovolil šestmesečen odpust. To naznanilo pride v petek v zboru na dnevni red. Windhorst vpraša, ali je enako naznanilo prišlo gledé odpusta Bismarkovega. Predsednik pravi, da ne. Richter želi, da bi se na dnevni red dejalo, če pride enako poročilo.

Dopisi.

Iz Slovenske Bistrice 20. okt. [Izvirni dopis.] Trgatev se je tukaj v prvi polovici oktobra vršila, le v nekaterih gorih po Pohorju po stari navadi po sv. Tereziji in le-ta pozneje nabrana vina so dosti boljša, ker smo imeli o tem času prav tople solnčne dneve. Trgatev je skozi slabo se obnesla, ker so ljudje dobivali le po tretjini navadnega letnega pridelka, žalostno za kmete, ki imajo ravno od vina svoje gotove pridelke. Cena novega vina se nij ustanovila. V spodnjih krajih po dravinski dolini se dobiva po 5 gld. avstr. vedro, po Pohorju je 1. do 2. gold. dražje. Izmej trsov so v pohorskih krajih najbolj obrodili žlahnina (gutedel), rjavina (rotter Portugieser) in zelenika. Prav slabo so se letos obnesle črnine, tudi pri Konjicah se

motne kočje brli še pozno leščerba, na postelji pa izdihuje mlada deklica: „Oj, kam je šel, zapustil me je, prelomil je najsvetejšo prisego, preganjajo ga, umoriti ga hote, ker je krivoverec, ker ljubi mene, najnesrečnejšo žensko na svetu.“

XIII.

Bilo je po polu dne nekaj tednov pozneje. Po kolovoznej, ne ravno najlepši cesti, ki je peljala od Grobljiškega grada proti fari, kjer je stanoval župnik Montinus, jezdil je možak na iskrenem vrancu, ki je srdito grizel bogato okovano uzdo in kresal z jeklenimi kopiti iskre po kamenji.

Le sem ter tja je s precejšnjo silo poddrževal jezdec ognjenega konja, jahal počasneje, kakor da bi potreboval več miru za svoje misli, ki mu vidno razgrevajo čelo in vtiskujejo resno podobo v njegovo lice.

„Montinus me kliče, govoriti ima z menoj, pravi jezdec, ki je bil graščak Grobljiški, sam pri sebi.

„In kaj mi ima povedati, kaj morem jaz

skoraj nič črnine nij pridelalo, potem malnik (Mosler) in muškatelec.

Iz Dunaja 22. okt. [Izv. dop.] V tukajšnjih slovanskih društvih začelo je jako živo postajati. Valjda je nehala za društveno delovanje tudi drugod poznata „saison morte“, snujejo se uže v raznih slavjanskih društvih koncerti, zabave, predavanja, dramatične predstave itd.

Bivšo soboto priredila je „Slovanska Beseda“ izboren koncert z zabavo. Slovansko pevsko društvo pelo je več zborov, kakor Jenkov: „Nek dušman vidi“, od Förchtgott-Tovačovskega harmonizirano Vojačekovo kitico slavjanskih narodnih pesni, in sicer: 1. V Berně stoji vraný kůce,“ 2. „Aj čo by bola,“ 3. Ach škoda, přeškoda,“ 4. „A taj rytom, rytom,“ 5. „Ty isi jenom“, 6. „Žezulinka kuka,“ 7. „Slovaci, Slovaci, všeci jste spevaci,“ 8. „Horo, horo vysoká jsi,“ 7. Kozak kona napajal, ljuba vodu brala,“ 9. „Do kieliecha czy patasza,“ 10. „Prosto reže ptica zrake,“ itd. V tukajšnjih krogih kot umetnica vrlo poznata gospica Božena Šetrlilova igrala je na klavir: „Airs Bohémiens,“ Caprice od Schulhoffa in še več drugih pijes. Bila je jako pohvaljena. Gospod Krečman igral je na vijolončelu, gosa Olčkova deklamovala je „Hvalo mladim“ ter bila tudi burno izživana itd. Vsi prostori bili so polni, občinstvo jako navdušeno. To je bila zadnja zabava v starih dosedanjih prostorih. „Slov. Beseda“ preseli se uže bodoči mesec v notranje mesto (I. Rothenthurmst. šte. 12.) v nove mramornaste hiše 1. nadstopje, kamor se bode tudi slovansko pevsko društvo preselilo, tako da bosta odslej dva slavj. društva v jednej najlepši hiši notranjega mesta združena. V istem splotju bode tudi slovanska restavracija „zur Linde.“

Slovansko pevsko društvo je tudi pričelo svoje delovanje. Tretjega decembra ima velik koncert v cvetličnih dvoranah. V novič je pristopilo društvu več Slovencev, Hrvatov, Rusov itd. kot ustanovitelj je društvu pristopil srbski ministerski predsednik Štefča Mihajlovič. Društvo ima sedaj skoro izmej vseh narodnostij odlične podpornike, samo izmej Slovencev nij še nihče kot ustanovitelj ali kot podporni ud pristopil. Mej pevci je pak Slovencev mnogo.

Prvo češko dramatično društvo na Du-

pomoči njemu, ki je nezadovoljen sam s soboj, le gloje še na spominu boljše minulosti.“

„Da, ko sem jezdil pred enim letom prvič v samotno župnijo, pozdravit novega sosedo, ko mi je pravil s solzami v očeh o siroti, katere edina pomoč je on, ko mi jo je priporočal v varno zavetje, nijsem mislil, da eno samo leto učini toliko spremena.

„Tedaj še nijsem poznal Gizele, nijsem verjel, da se plemenita kri strinja z beraško, viteško sočutje s pripristo deklico, ki mesto da bi bila vesela te nenaravnosti, nema sluha mojim čutilom, mojej ljubezni. Koliko potov sem se trudil raztolmačiti to, a nij mi bilo mogoče. Kdo ve, če mi se ne razjasni denes ta velikanska uganka.

Tako govoreč spodbode zopet iskrenega vranca, stisne tesneje vajeti v roke in dirja kakor blisk po samotnem pogorju in temna senca njegovega života dirja zvesto poleg njega.

Kmalu potem zavije z glavne ceste v

naji „Pokrok“ ima 28. t. m. velik koncert z zabavo. Program obsega petje, glasbo, deklamacijo in druge umetnostne produkcije.

Tudi o slovenskem akad. društvu „Sloveniji“ vam smem nekaj poročati. Nedavno je imelo to društvo svoj zbor ter volitev novega predsednika in odbora. Za predsednika je izvoljen gosp. France Štajar, drd. juris, za podpredsednika g. France Orožen, cand. prof., za tajnika gosp. Štef. Lapajne stud. jur., za blagajnika gosp. Richard Lah, stud. jur., za odbornika gospoda Miško Gabrijelčič, stud. juris in gosp. Ivan Jan, za arhivarja pak gosp. Schweiger, stud. juris. Ako dobra predznamenja ne bodo varala, smemo se nadejati prav živega delovanja in zanimanja za društvo. Lepa sloga se je menda po dolgem času zopet vrnila v to slovensko društvo in ne bilo bi popolnem nemogoče, da društvo, na čelu mu zmožen predsednik in delaven odbor, napravi kakoršnokoli slavnost. Društvo šteje sedaj nad 70 udov, mej temi kakovih 30 izurjenih pevcev, kar je lepo znamenje vseobčega zanimanja za društvo.

Radovan Perunov.

Domače stvari.

— (Imenovanja.) G. Teodor Doljak je imenovan za okrajne sodnije adjunkta v Ajdovščini, g. Jakob Jakopič za sodniškega adjunkta v Pulj, g. Lorenc Petronio za sod. adjunkta v Bolzet, g. Franc Ciani za sod. adjunkta v Lošinj.

— (Izpit iz državnega računstva) se bode v Gradci vršil 12. novembra. Kdor se ga hoče udeležiti, mora svojo dotično prošnjo vložiti pri izpraševalni komisiji vsaj do 8. novembra.

— (Požarna straža ljubljanska) ima v nedeljo glavno vajo ob 8. zjutraj. V četrtek pa mašo pri nunah za umrle tovariše.

— (Na Triglav) sta bila, kakor „L. Z.“ poroča, splezala dva turista iz Ljubljane 22. t. m. — v tem času kasno. Na vrhu je povsod zmrznjen sneg.

— (V Kamniku) je predvčeranjem sodnik A. Elsner po daljšej bolezni umrl.

— (Ženitovanje.) V sredo se je v Kamniku poročil g. Julius Polec, adjunkt v Logatci, z gospodičino Ano Podrekarjevo iz Kamnika.

stransko in črez nekoliko obstoji pred starodavno župnijo.

Sluga Urban se prikaže pri tej priči mej vratmi in naznani župniku prišleca.

Čmerikavega obraza, bledega lica leži župnik na postelji, ko vstopi graščak, ter se približa svojemu bolnemu zancu.

„Posebna čast, katero mi dajete, gospod graščak,“ pravi s slabim glasom župnik in poda prišlecu svojo koščeno roko.

Graščak strmi zavzet tega nenadnega prizora in odgovarja nekaj besedij, ki se glase kakor poklon, katerega je vajen svet v enacih situacijah.

„Lepo, prav lepo je, da me obiščete,“ pravi zopet župnik, ko sede graščak k njegovej postelji.

„To je moja dolžnost, dolžnost, ki veže prijatelja s prijateljem,“ odvrne graščak.

„Da, da, prijatelja, lepo ime, in vi ga zaslužite. Pokazali ste mi to uže v prvem času najinega znanja,“ šepče bolnik.

(Dalje prih.)

— (Zelje) se je malokatero leto tako obneslo, kakor letos, posebno na ljubljanskem močvirju ga je veliko. Dan na dan ga vozijo polne vagoni v glavah na Reko in v Trst. Naši pridni Krakovčanje in Trnovčanje ga ribajo noč in dan, da ga potem kislega pošiljajo v Trst, Aleksandrijo in še drugam, ker „kranjsko zelje“ če dalje bolj slovi.

— (Lastavke) nas letos še niso zapustile, iz česar se sklepa, da bode še dolgo lepo vreme ostalo. Tudi druge prikazni v naravi baje isto prorokujejo.

— (Kamniška narodna čitalnica) napravi v nedeljo dne 28. t. m. veselico s sledečim programom: 1. Povoden mož, deklamacija. 2. Poštena deklica, šaloigra v 1 dejanji. 3. „Zakonska sol“, šaloigra v 1 dejanji. 4. Ples. Uljudno se vabijo vsi čast. gg. udje k občnej udeležbi, ter naj blagovole tudi sposobne neude s sabo pripeljati. Začetek ob 7¹/₂ uri zvečer. Odbor.

— (Slovenska matica.) Piše se iz Zagreba v „Slov.“ „Jour fixe hrvatske Matice“ se prične petek 26. okt., ter bode se to zimo redovito držal vsak petek v hiši barona Ožegovića na Zrinjskem trgu. Začetek je ob sedmih zvečer. To so prostovoljni shodi matihtarjev t. j. odbornikov, družnikov, pa tudi družih učenjakov, pisateljev, ki o takih prilikah marsikatero uganejo na korist Matici in po nje domačej vedi in umetnji, kar bi tudi vam Slovencem morebiti ne bilo od zla! — Res ne! Ho, odbor Maticin pri nas, osnuj take večere! Saj nas je vendar nekaj v Ljubljani in zima je dolga, dela pa, bogami, treba! Odborova dolžnost bi bila tu inicijativo poprijeti!

— (Požar.) Na podu Gašparja Trdine v Podsmrečji pri sv. Ožbaldu, kamniškega okraja, je 25. p. t. vnelo se. Zgoreli so pod, hiša in hlev; za 600 gold. škode; pogorelec nij bil zavarovan.

— (Nesreča.) Piše se nam: Načelnik železniške postaje na Rakeku je prišel, ko je ravnal prepeljavanje vagonov na postaji, z desno roko mej vagonске pufarje, kateri so mu roko popolnem strli, tako, da pravijo, da mu jo bode treba odrezati.

— (Iz Št. Lenarta v slovenskih goricah) se nam piše, da je po noči dne 16. t. m. pogorelo gospodarsko poslopje Tomaža Kurnika tik cerkve sv. Benedikta. Sum, da je požgala, leti na neko zloglasno baburo, katero je Kurnikov gostač Ogrinec potem, ko je nekaj časa več ko prijateljsko ž njo živel, od sebe spodil. Žandarmerija jo uže išče. Zavarovano je pogorelo poslopje bilo pri banki „Slaviji“.

— (Določbe o mitnici ali šrangii na reškej cesti) so: Pobiralo se bode od uprežene živali po 4 kr., od neuprežene živali, (konj, volov, krav, juncev, telic, mul in oslov) po 2 kr., od manjših živalij, (telet, ovac, koz in prašičev) po 1 kr., od živali, ki se nosijo, ali vozijo, ne bode se plačalo nič.

— (Civilni zakon.) Iz Celovca se poroča: 20. oktobra se je tu pri magistratu poročil brezverski asekurančni uradnik Sigmond Schnabl iz Dunaja z učiteljico v Pliberku gospodičino Ano Thumer. To je tretji civilni zakon v Celovci, odkar zasilna postava o tem obstoji.

Razne vesti.

* (Za tri krajcarje 140 goldinarjev.) Žena ključničarskega pomagača na

Dunaji, Josipina Timel, kupuje in prodaje stare klobuke. 11. t. m. je ravno nje mali sinko trgjal iz takovih skriljakov podšitke, kar zaključil ves vesel: „Gledite, mati, kako lepe podobice!“ Žena se obrne in vidi v sinkovih rokah polno desetakov in goldinarjev. Sšteje jih in bilo jih nij manj od 140 gold., kateri denar izroči še istega dne policijskemu uradu. Stari klobuk je bila mej drugimi kupila za tri krajcarje.

* (Nov planet) je iznašel nekov profesor Peters v Washingtonu. Ta bi bil po številu 176 planet.

* (Pošten tat.) Pred tremi leti je bilo župniku neke vasice v Badenskem iz njega pisarne 100 gld. ukradenih. Nedavno tega pa je vas pogorela. A pred nekimi dnevi je prejel župnik po pošti pismo, v katerem je bilo 120 gld. in tatova opomba, da mu je tedaj zelo trebalo denarja, a da mu sedaj prav hvaležen vrača glavnico in obresti vkupe.

* (Visoka starost.) Na Francoskem v Bordeaux je te dni umrla 117 let stara žena Ana Daguon, katera je preživela 17 različnih vlad.

* (V Aleksandriji) je takova vročina nastopila, da je ljudje ne pomnijo v tej dobi leta še nikoli tolike.

* (Deset za šest.) Kan Afganistanski je poslal šahu Perzijskemu šest najlepših deklic iz Afganistana, kot sužnice, na dar. Šah perzijski je povrnil darilo z 10 Perzijankami. — Tako se časté mogotci v azijskem orijentu.

* (Čudno poroko) poročajo ruske novine iz Varšave. Mlada in uboga dekle je podedovala silno veliko premoženje, vendar samo s tem pogojem, da se prej omoži. Sorodniki so jej dolgo pripravljali tega ali onega in naposled se ona odloči, izbrati si moža po svoje volji in želji. Berača, ki je prosil milosti pri cerkvnih vratih in imel uže preko 80 let, naprosi, da naj jej bode mož ter mu obljudi 300 rubljev, ako jej izpolni to željo — le takoj po poroki mora iti od nje proč in nikdar več ne sme meniti se za njo. Siromaku se pogoji niso zdeli slabi, 300 rubljev je lep denar — in poročili so ga v cerkvi z mlado gospo, pri čemer je bilo pa toliko gledalcev — samih beračev — da se je vse trlo. Mlada gospa je dobila denar v roke in je odšla v tuje kraje, — gospoda sproga pa nij več videti ob cerkvenih durih.

* (Koloradovca), znanega strašno škodljivega hrošča je nekdo iz Amerike poslal v štirih eksemplarih živega v škatuljici v Evropo. Na srečo zasledili so in usmrtili uže poštarji v Bremeu nevarnega žužka, da si je bilo zunaj zapisano, da so v pošiljatvi le primerki blaga.

* (Kitajski tollovaji) so leta 1875 napadli nemško ladjo ter pri tej priliki krmarja, rodod Danca, ubili. Vlada je tirjala odškodnine in ž njo plačala ves dolg umrlega, a 5200 kron izročila je siromašnej materi in hčeri krmarjevej.

Tujci.

24. oktobra:

Pri **Slonu**: Deutsch iz Zagreba. — Augmayer iz Gradca. — Kastelic iz Trsta. — Levičnik iz Celja. — Litman iz Dunaja. — Steiner iz Zagreba. — Grebenec iz Vel. Lašč. — Ohr iz Tržiča. — Schwarz iz Zagreba.

Pri **Maličii**: pl. Munman iz Dunaja. — Ber iz Gradca. — Brančel bar iz Dunaja. — Hočevar iz Krškega. — Jager iz Kočevja. — Petrin iz Trsta. — Schweiger iz Dunaja. — Eisler iz Kaniže.

Pri **Zamorci**: Kalan iz iz Kranja.

Tržne cene

v Ljubljani 24. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 75 kr.; — rač 6 gld. 18 kr.; — ječmen 5 gld. 53 kr.; — oves 3 gld. — 41 kr.; ajda 5 gld. 53 kr.; — pros 5 gld. 85 kr.; — koruza 6 gld. 40 kr.; kroupir 100 kilogramov 3 gld. 04 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 96 kr.; — mast — gld. 80 kr.; — špeh tršien — gld. 68 kr.; — špeh povojen — gld. 74 kr.; jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 54 kr.; — teletnine 60 kr.; — svinjsko meso 54 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 91 kr.; — slame 1 gold. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 25. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64	gld.	05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	"	95	"
Zlata renta	74	"	40	"
1860 drž. posojilo	110	"	25	"
Akcije narodne banke	835	"	—	"
Kreditne akcije	212	"	60	"
London	117	"	75	"
Napol.	9	"	48	"
C. kr. cekini	5	"	65	"
Srebro	105	"	10	"
Državne marke	58	"	20	"

B. 2506.

(311—3)

Objava natječaja.

Usljed zaključka općinskoga vieća od 4. septembra o. g. ovo upraviteljstvo otvara natječaj na upražnjeno mesto općinskoga lječnika sa godišnjom plaćom od 1500 forinta, koja će mu izplaćivana biti od mjeseca do mjeseca unapried iz ove općinske blagajne.

Natjecatelji podnieti će svoje molbenice ovome upraviteljstvu podkriepljene svjedočanstvima uoblašćenja na struku ljekarsku, vidarstvo, primaljstvo i vrhu poznavanja jugoslavenskoga jezika, i to kroz neproduživ rok od 40 dana od dne prvoga uvrštenja ove objave u „Slovenskom Narodu“.

Odabranoga lječnika biti će dužnost, lječiti mukte, ne samo siromašne bolesnike ove varoši, nego i čitave okolice, u kome slučaju pripadat će mu predplatna sredstva prevoza.

Od općinskoga upraviteljstva,
Knin, 5. listopada 1877.

Vujatović,
načelnik.

Dračar,
prisjednik.

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštne povzetji naročiti najnovjše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovensk roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret. Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na Žerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Krsnik. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefeldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.

Slovenske

lepoznanske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tatenbah**. Izvirna povest, spisa J. Jurčič, velja . . . . . 50 kr
2. **Meta Holdenis**. Roman, francoski spisa Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. **Kantorčica**. Roman s pogorskega zakotja, Češki spisala Karolina Světa; poslovenil Franjo Tomšič, velja . . . . . 50 kr.
4. **Prvi poljub**. Novela, spisal J. Skalec. — **Na črni zemlji**. Novela, spisa J. Skalec, velja 25 kr.
5. **Kazen**. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — **Cerkev in država v Ameriki**. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja . . . . . 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trštvo z grozdjem na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja . . . . . 25 kr.
  - IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.
- Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodnej tiskarni“ in jih dobí po poštne povzetji. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold.